

CCE–B2

CERTIFIKOVANÁ ZKOUŠKA Z ČEŠTINY PRO CIZINCE

ÚROVEŇ B2

GRAMATICKO-LEXIKÁLNÍ TEST

V Gramaticko-lexikálním testu se ověřuje váš rozsah a správnost použití jazykových prostředků – lexikálních a gramatických, včetně prostředků textové návaznosti (např. spojky, zájmena). Ověřuje se také, zda rozumíte pragmatických významům a jazykových funkcím. Jinými slovy že rozumíte, co konkrétní věta doopravdy znamená.

V testu jsou dvě otevřené úlohy. To jsou úlohy, ve kterých musíte správné řešení (1–2 slova) napsat sami. Zde musíte **mít správně nejen gramatický tvar slova, ale také pravopis**, to znamená všechny háčky a čárky. **Za úplnou a zcela správně napsanou odpověď udělujeme 1 bod.** Za odpověď s chybou je 0 bodů.

Tato část zkoušky má **5 úloh** (celkem 20 úkolů).
Každý úkol má pouze jedno správné řešení.
Maximální počet bodů je 20.

Řešení napište do **ZÁZNAMOVÉHO ARCHU**.
Budete psát obyčejnou tužkou. Můžete používat gumu.
Během testu nesmíte mluvit s ostatními kandidáty a nesmíte používat slovník.

Tato zkouška trvá **30 minut**.

Na titulní straně testu se dozvíte, že na **vyřešení testu a přepsání odpovědí** do záznamového archu budete mít **přesně 30 minut**.

Své odpovědi si při řešení můžete zapisovat do testu. Před vypršením časového limitu je ale musíte přepsat do záznamového archu. Speciální čas na přepsání odpovědí, který máte v subtestu Poslech, u Gramaticko-lexikálního testu není, proto je potřeba si dobře hlídat čas.

Úloha 1

5 bodů

U úkolů 1–5 vyberte jedno správné řešení z nabídky A–C. Řešení napište do záznamového archu.

- Kocour _____ divného zvuku a rychle vyběhl z pokoje.
A) překvapil **B) se lekl** C) uslyšel
- Eva kolegyním navrhla, že by jim _____ návštěvu filmových ateliérů, které si přály vidět již dávno.
A) domluvila B) přemluvila C) pomluvila
- V nejnovější knize autor čerpá z dětství a zabývá se především _____ příběhy.
A) babiččiny B) babiččini **C) babiččinými**
- Petr se domníval, že má pravdu, _____ ostatní byli přesvědčeni o opaku.
A) nejen **B) zatímco** C) dokonce
- Policisté po dvoudenním pátrání _____ zloděje a odvezli ho k výslechu na policejní stanici.
A) osvobodili B) přepadli **C) zatkli**

Úloha 2

1 bod

U úkolu 6 vyberte jedno správné řešení z nabídky A–C, které má stejný význam/smysl jako podtržená část věty.

- Jakmile nedostanete jasnou odpověď, iděte raději o dům dál.
A) přestaňte na to myslet **B) hledejte řešení jinde** C) přemýšlejte, kde se stala chyba

Úloha 3

5 bodů

Přečtěte si text. U úkolů 7–11 doplňte jedno slovo. Úkol 0 je příklad.

(0) Slavný francouzský astrolog Nostradamus se narodil (0) _____ roce 1503.

Charlie Chaplin

Charlie Chaplin je považován za jednoho z největších filmových tvůrců všech dob. Poprvé se na filmovém plátně objevil v roce 1914, kdy **(7) podepsal** smlouvu s americkou filmovou společností *Keystone*. **(8) Když** z ní v listopadu téhož roku odcházel do studia *Essanay*, měl za sebou už 35 snímků. Filmy, které natočil, často balancují na hranici **(9) mezi** smíchem a pláčem, tragikou a komikou, společenskou kritikou a sentimentem. Jeho díla proto byla a stále jsou populární **(10) celém** světě a diváci jim rozumí i beze slov. Chaplin navíc k většině svých děl napsal scénář, sám je režíroval a sám si v **(11) nich** zahrál hlavní, nebo vedlejší roli.

V **úloze číslo 1** se 5 úkoly ověřuje vaše znalost slovo tvorby, morfologie, lexika, frazeologie a syntaxe.

Setkáte se zde s 5 větami o délce 1–2 řádky s jazykovými prostředky z různých stylových rovin. Vaším úkolem je vybrat správnou odpověď z nabídky A–C.

Jak se na tuto úlohu co nejlépe připravit? Základem je mít dobrou znalost lexika a gramatiky. Tu můžete získat např. prostřednictvím čtení textů v češtině, při němž si kromě nových slov aktivně všímáte, se kterými pády a prepozicemi se spojují slovesa a v jakém kontextu se používají různé spojky. Když v textu nebo při poslechu narazíte na slovo, které ještě neznáte, můžete se na jeho význam a nejčastější formy užití podívat do on-line slovníku současné češtiny <https://www.nechybujite.cz/>.

Také můžete trénovat nácvik správných gramatických jevů za pomoci cvičení z učebnic. Seznam doporučených učebnic najdete na našich webových stránkách: <http://ujop.cuni.cz/cce>.

Nezapomínejte však, že **gramatika a lexikum z úrovně B2 v sobě zahrnuje také všechny gramatické jevy a slovní zásobu z nižších úrovní A1, A2 a B1.**

V přípravě na tuto i další úlohy můžete o pomoc požádat svého vyučujícího nebo rodilého mluvčího.

Když se dobře podíváte na část věty s úkolem (7), zjistíte, že ve větě chybí sloveso. A když si přečtete celou větu, pochopíte, že se jedná o sloveso, které má vyjadřovat podepsání nebo uzavření smlouvy. Kontext předchozí i následující věty (*Charlie Chaplin, se objevil, odcházel, měl*) vám napoví, že sloveso musí být ve 3. osobě jednotného čísla a v minulém čase. Správná odpověď proto bude *uzavřel / podepsal*. Nezapomeňte, že **i když vás napadne více správných odpovědí, napsat musíte jen jednu.**

Po prepozici v češtině obvykle následuje adjektivum, substantivum nebo zájmeno. Protože tady substantivum máme – *světě*, budeme hledat adjektivum, které dokáže toto substantivum popsat a upřesnit jeho význam. Nejpravděpodobněji vás napadne *celém*, ale bod získáte, i když odpovíte *širém*. Pozor – i zde doplňujete pouze jedno slovo. Musíte se rozhodnout, které si vyberete, a zapsat jej do záznamového archu.

U každého úkolu se dobře zamyslete, **proč by jednotlivé možnosti v nabídce A–C mohly být správné, nebo proč naopak správné nejsou.**

Pokud bychom se v 1. úkolu řídili pouze lexikálním významem, hodí se do věty všechna tři nabízená slova. Gramatická struktura věty, do které slovo doplňujeme, nám to ale nedovoluje.

Kdybychom si vybrali jako správnou odpověď A), věta by musela vypadat takto: *Kocoura překvapil divný zvuk...* Kdybychom chtěli doplnit možnost C), musela by věta vypadat následovně: *Kocour uslyšel divný zvuk...*

V **úloze číslo 2** ověřujeme znalost lexika a frazeologie.

Setkáte se zde s jednou delší větou a vaším úkolem je vybrat správnou odpověď z nabídky A–C.

Větu si pečlivě přečtete, abyste pochopili její smysl. Jedině tak můžete vybrat možnost se stejným významem, jako má původní věta.

Také si můžete situaci popsanou ve větě zkusit přestavit. To vám může pomoci se rozhodnout, které řešení je správné.

V **úloze číslo 3** ověřujeme znalost slovo tvorby, morfologie, lexika, frazeologie a syntaxe.

Úlohu tvoří kratší text na obecně známé téma, které je představeno v titulku.

Vaším úkolem je na každé vynechané místo v textu **doplnit 1 vhodné slovo ve správné gramatické i pravopisné podobě.** Jaké slovo a v jaké podobě ho doplníte, závisí na kontextu – na významu a na tvaru okolních slov, celé věty a také celého textu. Proto si vždy po doplnění slova znova pečlivě přečtete celou větu a zamyslete se, jestli slovo v takovém tvaru do věty patří. Na závěr si pak přečtete celý text.

V této úloze vždy **doplňujete pouze 1 slovo.**

Jak bylo řečeno u úkolu číslo 10, po prepozici můžeme očekávat např. zájmeno. Když si dobře přečtete celou větu a položíte si otázku *V čem si Chaplin zahrál hlavní, nebo vedlejší roli?*, odpovíte si pomocí informace ze začátku věty *ve většině svých děl*. Jedním slovem – *v nich*.

Úloha 4

5 bodů

Přečtěte si text. Slova napsaná velkými písmeny vedle textu změňte a u úkolů 12–16 je ve správném tvaru doplňte na vynechaná místa na stejném řádku. Správný tvar může mít 1–2 slova. Úkoly 0 a 00 jsou příklady.

(0) Pro děti jsme objednali (0) ovocnou zmrzlinu.

(0) OVOCE

(00) Každý spisovatel tajně doufá, že jeho knihy (00) budou vydávány také zahraničními nakladateli.

(00) VYDÁVAT

Co všechno se našlo v MHD?

Lidé loni zapomněli v pražské MHD přes 4 700 věcí, které se pak ocitly ve Ztrátách a nálezech dopravního podniku. Pracovníkům tohoto oddělení se tak dostaly do (12) rukou například dřevěné hračky, úplně nová tiskárna, kanystř s naftou nebo kostým kostlivce. Ze všech (13) zapomenutých věcí nejvíc překvapil jezevčík ve svetrku, klec s potkanem nebo rybičky v igelitovém pytlíku.

(12) RUCE

(13) ZAPOMENOUT

Počet nalezených a vrácených předmětů rok od roku roste. Jen loni (14) bylo předáno pracovníky Ztrát a nálezu zpět svým majitelům celkem 658 předmětů.

(14) PŘEDAT

Protože se zejména o hodnotnější předměty lidé zpravidla brzy sami přihlásí, není překvapením, že v tomto roce se už k vlastníkům vrátilo o pět set předmětů (15) více než loni.

(15) HODNĚ

Všechny ztracené věci se svázejí do kanceláře Ztrát a nálezu dopravního podniku. (16) Cestující se mohou o ztracených předmětech ještě týž den informovat na lince 296 191 817.

(16) CESTOVAT

Úloha 5

4 body

Přečtěte si texty 17–20. Ke každému textu přiřaďte z nabídky A–F výraz, který nejlépe charakterizuje situace v textech 17–20. Dva výrazy jsou navíc, nebudete je potřebovat.

17. „Až budete vyplňovat ten formulář, zaměřte se především na otázku číslo 5, tam se dělá nejvíc chyb, a pak se to musí vždycky celé přepisovat...“

F

A) Nabídka pomoci.

18. „Kdybys už konečně našla odvahu odmítnout ty šéfovy prosby a našla si jinou práci!“

E

B) Odmítnutí.

19. „Když jsem chtěl změnit část smlouvy, odmítli mi poradit a ještě navíc se ke mně chovali hrubě.“

C

C) Stížnost.

20. „Velmi by mne mrzelo, kdybyste se urazil, ale na vaši stížnost jsem se rozhodl v tuto chvíli nereagovat.“

B

D) Prosba.

E) Přání.

F) Rada.

V úkolu číslo (12) je potřeba doplnit správný tvar substantiva RUCE. Dále víte, že po prepozici do používáme genitiv. Správná odpověď je tedy **rukou**.

Tento úkol se vám možná bude zdát nejjednodušší. Ve větě chybí sloveso a vpravo jedno sloveso máte. V jakém tvaru ho ale doplnit? Když si položíte otázku *Kdo předal majitelům 658 předmětů?* zjistíte, že to byli *pracovníci*. Ve větě ale máme tvar v instrumentálu *pracovníky*. Z toho vyplývá, že pro sloveso *předat* musíte vytvořit pasivum neboli trpný rod. Dále se musíte rozhodnout se, zda použijete minulý, budoucí nebo přítomný čas. Na začátku věty máte časový údaj *loni*, proto zvolíte minulý čas. Pak ve větě vyhledáte subjekt – podmět, a to je *658 předmětů*. A protože po číslech vyšších než 5 používáme v minulém čase u pasiva koncovky pro neutra, bude správná odpověď **bylo předáno**.

A co chybí v této větě? Subjekt neboli podmět (*Kdo, co se může informovat?*) v množném čísle. Množné číslo vyplývá z formy slovesa (mohou). Hledáte tedy pojmenování osob vytvořené ze slovesa CESTOVAT. Pravděpodobně vás napadnou *cestovatelé* (= ti, kdo cestují za poznáním, zvláště cizích zemí) a *cestující* (= ti, kdo cestují dopravním prostředkem, pasažéři). Když si přečtete celý text, zjistíte, že slovo *cestovatelé* se do něj svým významem nehodí. Správná odpověď je **cestující**.

Tato věta vyjadřuje touhu, nebo jiným slovem **přání**, aby někdo něco změnil. Nejde zde o radu. To by věta musela vypadat například takto: *Najdi už konečně odvahu odmítnout šéfovy prosby a najdi si novou práci.*

Dávejte pozor na slova, která jsou stejná nebo podobná ve větě i v nabídce. Ne vždy vedou ke správné odpovědi. Zde se jedná například o slova *odmítli* – *odmítnutí* a *poradit* – *rada*. Když si představíte situaci, ve které někdo takovou větu řekne, zjistíte, že jazykovou funkcí této věty je vyjádřit nespokojenost s jednáním určitých lidí. Správná odpověď je proto **stížnost**.

V **úloze číslo 4** ověřujeme znalost slovo tvorby, morfologie, lexika a frazeologie.

Stejně jako v úloze 3 je tato úloha tvořena kratším textem na obecně známé téma.

V úkolech je třeba doplnit správný tvar slova, které je uvedeno vpravo vedle textu. **Tvar slova musíte přizpůsobit nejen celé větě, ale také celému textu.** Když si pak doplněný text přečtete, musí dávat smysl.

Nezapomeňte, že všechna slova, která do záznamového archu napíšete, musejí být **gramaticky i pravopisně správně**.

Na rozdíl od úlohy 3 může mít **správná odpověď 1–2 slova**.

Když se podíváte na větu, zjistíte, že potřebujete doplnit adjektivum. Slovo vpravo, které máte použít, je ale sloveso. Co s tím? Ze slovesa vytvoříte adjektivum *zapomenutý*. To se ale do věty gramaticky nehodí. Prepozice *Ze* a tvar slova *věcí* v množném čísle vám napoví, že adjektivum *zapomenutý* musíte použít v genitivu a v množném čísle. Získáte tak správnou odpověď **zapomenutých**.

Když si přečtete celou větu až ke slovu *než*, bude vám nejspíše jasné, že ve větě chybí komparativ. Druhý stupeň adverbia **HODNĚ** je **víc/více**. I když jsou v češtině správné oba tvary, do záznamového archu musíte napsat pouze jednu variantu.

V **úloze číslo 5** ověřujeme znalost jazykových funkcí a pragmatických významů jazykových prostředků.

V úloze se setkáte se čtyřmi větami nebo krátkými texty. Každá věta / každý text v sobě nese určitou jazykovou funkci. Funkce jsou uvedeny v nabídce vpravo.

Vaším úkolem je ke každé větě přiřadit správný význam z nabídky.